

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Założenia, cele i pytania badawcze oraz dotychczasowy stan badań	5
1.2. Korpus badawczy i metoda	11
1.3. Struktura pracy	13
2. Badania nad dyskursem w językoznawstwie germanistycznym	15
2.1. Inspiracja przemyśleniami Michela Foucaulta	15
2.2. Postfoucaultowskie koncepcje dyskursu i badań nad dyskursem.	17
2.2.1. Dyskurs w podejściach pierwszych grup badawczych nawiązujących do Foucaulta (faza adaptacji myśli Foucaulta)	18
2.2.2. Dyskurs a władza	20
2.2.3. Dyskurs a wiedza	22
2.2.4. Dyskurs a jego podmioty/aktorzy	24
2.2.5. Dyskurs a jego temat	27
2.3. Lingwistyka dyskursu (faza scalania, próba integracji szkół)	33
2.4. Lingwistyka dyskursu zorientowana tekstologicznie	37
2.5. Młodsze pokolenie dyskursologów (faza dyferencjacji w podejściach do dyskursu)	40
3. Krytykowanie a wartościowanie na tle nurtów badawczych zakotwiczonych językoznawczo	43
3.1. Krytykowanie na tle badań nad wartościowaniem.	44
3.2. Krytykowanie w teorii aktów mowy	46
3.2.1. Koncepcja hierarchii illokucyjnych Wolfganga Motscha	48
3.2.2. Analizy struktur illokucyjnych.	50
3.2.3. Przydatność analiz struktur illokucyjnych w badaniach tekstu.	55

3.3. Krytykowanie jako działanie językowe w nowszych badaniach lingwistycznych	56
3.3.1. Wartościowanie jako działanie językowe – lingwistyczna teoria wartościowania według Barbary Sandig	56
3.3.2. Językowe środki wartościowania	59
3.3.3. Emocje a wartościowanie i krytykowanie	63
3.3.4. Działania wartościujące w kompleksowym schemacie działania.	66
3.3.5. Krytykowanie w ramach lingwistyki tekstu – podejście Wernera Zilliga i Lianmin Zhonga	72
3.4. Krytykowanie w dyskursie.	76
3.4.1. Krytykowanie w analizie dyskursu	76
3.4.2. Podejścia deskryptywne a podejścia preskryptywne/krytyczne w analizie dyskursu	77
3.4.3. Krytykowanie jako obiekt badań i sposób podejścia do analiz w dyskursie.	79
3.5. Krytykowanie w badaniach zakotwiczonych językoznawczo – bilans	80
3.6. Jak ujmować i opisywać krytykowanie w tekstach o kompleksowej strukturze i jak określać jego miejsce w dyskursie?	83
4. Metodologia i metody lingwistyki dyskursu.	93
4.1. Postfoucaultowskie podejścia do analizy dyskursu	93
4.1.1. Wielopoziomowy model analizy dyskursu Ingo Warnke i Jürgena Spitzmüllera	94
4.1.2. Model zaproponowany przez Constanze Spieß	96
4.1.3. Model Warnke i Spitzmüllera a model zaproponowany przez Spieß	97
4.2. Możliwości analizy dyskursu na przykładzie dyskursu wokół publikacji Artura Domosławskiego – przykłady analiz	98
4.2.1. Pytania badawcze i uściślenia dotyczące kryterium tematycznego	100
4.2.2. Analiza słów kluczowych.	102
4.2.3. Nominacje i predykcje.	107
4.2.4. Temat dyskursu i tematy w dyskursie	117
4.2.5. Toposy argumentacyjne	118
5. Krytykowanie w dyskursie medialnym	123
5.1. Typy krytykowania w dyskursie medialnym	124
5.2. Krytykowanie wprost.	126
5.2.1. Krytykowanie wprost poparte argumentami.	126
5.2.2. Krytykowanie wprost przez ocenianie	130
5.2.3. Krytykowanie wprost a priori	136
5.2.4. Krytykowanie wprost rozbudowane o refleksje spekulatywne	139
5.2.5. Krytykowanie wprost przez odwołanie się do zasad etycznych	143

5.3. Krytykowanie pośrednie	146
5.3.1. Krytykowanie pośrednie przez ocenianie.	146
5.3.2. Krytykowanie pośrednie wyrażone za pomocą wskazania na sprzeczności	149
5.3.3. Krytykowanie pośrednie przez sprostowanie	152
5.3.4. Krytykowanie pośrednie przez kontrastowanie	158
5.3.5. Krytykowanie pośrednie przez ironizowanie.	161
5.3.6. Krytykowanie pośrednie przez cytowanie	166
5.3.7. Krytykowanie pośrednie przez pozorne relacjonowanie faktów	171
5.3.8. Krytykowanie pośrednie przez podważenie lub/i podanie w wątpliwość	176
5.3.9. Krytykowanie pośrednie przez polemizowanie	180
5.3.10. Pośrednie krytykowanie głosów krytyki	182
5.3.11. Krytykowanie pośrednie przez postawienie pytań retorycznych.	184
5.4. Typy i warianty działania językowego <i>krytykowanie</i> w badanych dyskursach medialnych – spojrzenie kontrastywne	186
6. Analiza krytykowania jako narzędzie badań nad dyskursem?	201
6.1. Krytykowanie jako narzędzie do profilowania aktorów dyskursu	202
6.2. Krytykowanie jako klucz do wiedzy kolektywnej	230
6.3. Krytykowanie jako narzędzie do poznania władzy aktorów/uczestników dyskursu	242
7. Zakończenie	245
8. Literatura	255
Wykaz skrótów, schematów i tabel	271